

22. MAJ. 2019

BIURO RADY
Jacek Pyrek

Radny Powiatu Oświęcimskiego

Chełmek, 22.05.2019 r.

Zarząd Powiatu Oświęcimskiego
Starosta Oświęcimski
Pan
Marcin Niedziela

23.05 WEG H.

Interpelacja

Zwracam się z interpelacją do Zarządu Powiatu o analizę przez wydział prawny wyroków Wojewódzkich Sądów Administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawie rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych (załącznik do interpelacji). Na podstawie wyroków ww. Sądów - Rada Powiatu może znacznie szerzej regulować godziny pracy aptek ogólnodostępnych. Dostosować je do potrzeb ludności i zapewnić dostępność świadczeń w porze nocnej, w niedziele i święta. Co możemy odzwierciedlić w przyszłej uchwale regulującej pracę aptek.

Z poważaniem

Jacek Pyrek

23.05.19

Apteka ma obowiązek prowadzić nocne dyżury, mimo że ponosi na tym straty

Prowadzę aptekę w mieście liczącym zaledwie 12 tys. mieszkańców. Rada powiatu przyjęła uchwałę w sprawie obowiązkowych całodobowych dyżurów naszych placówek. Jednak z realizacją tego obowiązku łączą się problemy, m.in. nie ma wystarczającej liczby personelu do obsady apteki w trakcie nocnych dyżurów. Ponadto koszty zatrudnienia farmaceutów są całkowicie nieadekwatne do znikomego zainteresowania świadczeniami apteki podczas dyżurów. Bywa że nie pojawia się ani jeden pacjent. Koszty zapewnienia dyżurów nocnych w tej sytuacji powodują zmniejszenie rentowności apteki. Czy zatem taka uchwała nie narusza wolności prowadzenia działalności gospodarczej?

Leszek Jaworski
leszek.jaworski@infor.pl

Nie, gdyż ograniczenie swobody działalności gospodarczej, polegające na ustaleniu harmonogramu godzin pracy apteki ogólnodostępnej, nie narusza istoty tej wolności. Podmiot prowadzący taką aptekę w godzinach określonych w rozkładzie uchwalonym przez radę powiatu nie jest pozbawiony możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, a jedynie dotyczą ją pewne ograniczenia w zakresie czasu funkcjonowania apteki (tak m.in. orzekł Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z 19 kwietnia 2017 r., sygn. akt III SA/Łd 1/17).

Rozkład godzin

Problematyka rozkładu godzin pracy aptek była wielokrotnie przedmiotem kontroli sądów administracyjnych. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 9 grudnia 2011 r. (sygn. akt

II GSK 1338/10) stwierdził, że z art. 94 ust. 1 prawa farmaceutycznego (dalej: p.f.) wynika, że rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych powinien być dostosowany do potrzeb ludności oraz zapewniać dostępność świadczeń w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy.

Z kolei WSA w Krakowie w wyroku z 22 maja 2018 r. (sygn. akt III SA/Kr 168/18) podał, że wszyscy mieszkańcy powiatu powinni mieć możliwość uzyskania świadczenia w postaci zakupu lekarstwa w aptece także w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy, a różnica pomiędzy liczbą aptek pracujących w ciągu dnia i w ciągu nocy wynika z częstotliwości korzystania z nich przez kupujących lekarstwa.

Zdaniem krakowskiego WSA trzeba "rać pod uwagę, że choroba może się pojawić lub jej objawy mogą się nasilić już po zakończeniu pracy apteki

w porze dziennej i oczekiwanie na zakup oraz podanie leku do otwarcia apteki następnego dnia może narazić chorego na skutki związane z brakiem zażywania (aplikowania) leku. Sąd stwierdził także, że rada powiatu ustalając terminy i godziny pracy aptek, powinna uwzględnić takie czynniki jak:

- liczba mieszkańców potencjalnie korzystających z apteki w porze nocnej i w dni ustawowo wolne od pracy,
- podział miejscowości na określone jednostki osadnicze,
- liczba i rozkład placówek aptecznych na danym obszarze,
- komunikacyjna dostępność placówek w porze nocnej i w dni ustawowo wolne od pracy.

Analiza nieobowiązkowa

W innym wyroku WSA w Krakowie z 26 marca 2019 r. (sygn. akt III SA/Kr 1245/18) sąd podał, że dyżury aptek rozumiane jako świadczenie usług także w porze nocnej, niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy należy traktować jako realizację ustawowego obowiązku zapewnienia dostępności usług farmaceutycznych w tych porach dnia oraz w dni wolne od pracy. Ponadto zapewnienie dostępu społeczności lokalnej do świadczeń farmaceutycznych mieści się w pojęciu promocji i ochrony

zdrowia, która zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym jest obowiązkiem każdego powiatu. Na argument aptekarza, który zarzucał radzie powiatu brak przeprowadzania analiz potrzeb ludności w zakresie dostępności do świadczeń apteki ogólnodostępnej, sąd stwierdził, że ustawodawca nie nałożył na organy powiatu takiego obowiązku. Ustawodawca nałożył za to obowiązek uzyska-

Rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych na danym terenie określa w drodze uchwały rada powiatu po zasięgnięciu opinii wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego.

nia, zgodnie z art. 94 ust. 2 p.f., opinii wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin z terenu powiatu i samorządu aptekarskiego. To właśnie obowiązek zasięgnięcia powyższych opinii stanowi podstawę oceny potrzeb mieszkańców w zakresie godzin pracy aptek.

Małe obroty to nie argument

Krakowski sąd podkreślił, że zadaniem apteki jako miejsca

świadczenia usług farmaceutycznych jest kompleksowa obsługa pacjentów w celu bieżącego zaspokajania ich potrzeb w zakresie dostępu do produktów leczniczych i innych preparatów sprzedawanych w aptece. Dostęp ten powinien być nieprzerwany, aby umożliwić pacjentom zakup produktów leczniczych, w szczególności tych, których zażycie jest konieczne w celu zapobieżenia zagrożenia zdrowia lub życia. Sąd dodał, że rolą aptek jako placówek ochrony zdrowia publicznego jest świadczenie pełnego zakresu usług farmaceutycznych wymienionych w szczególności w art. 86 ust. 1-4 p.f. Każdy podmiot decydujący się na prowadzenie regulowanej działalności aptekarskiej powinien mieć świadomość, że należy ją prowadzić również zgodnie z przepisami prawa miejscowego, w tym uchwałami podejmowanymi na podstawie art. 94 ust. 2 p.f. Jednym z takich obowiązków może być obowiązek pełnienia dyżurów w porze nocnej lub w dni wolne od pracy. Z obowiązku nie mogą zwolnić szczególne warunki pracy konkretnej apteki, np. liczba zatrudnionych w niej osób lub kwestia osiąganego wyniku ekonomicznego. ©